

SPITALUL DE PNEUMFTIZIOLOGIE GALAȚI Compartimentul de prevenire a infecțiilor asociate asistenței medicale	PROCEDURĂ OPERATIONALĂ	Ediția II Nr. de ex. 1
		Revizia - Nr. de ex.
	RESPECTAREA PRECAUȚIUNILOR UNIVERSALE PO-CPIAAM-11	Pagina 4 din 12
		Exemplar nr. 1

3.2	Informare și Aplicare	Xerocopie Ex.nr.	CPIAAM	Coordonator	Conform listei de difuzare- anexată	Conform listei de difuzare- anexată
3.3	Aplicare, Evidență și Arhivare	1 ex. original perfectat	SMC	Inginer	Conform listei de difuzare- anexată	Conform listei de difuzare- anexată
3.4	Alte scopuri	Xerocopie Ex.nr.1	Nu este cazul	Nu este cazul	Nu este cazul	Conform listei de difuzare- anexată

4. Scopul procedurii

- 4.1. Procedura descrie activitatea de prevenire a infecțiilor cu cale de transmitere sanguină (HIV, HVB, HVB și alții agenți infecțioși virali și microbieni) la locul de muncă al personalului.
- 4.2. Dă asigurări cu privire la existența documentației adecvate derulării activității.
- 4.3. Asigură continuitatea activității, inclusiv în condiții de fluctuație a personalului.
- 4.4. Sprijină auditul și/sau alte organisme abilitate în acțiuni de auditare și/sau control, iar pe manager în luarea deciziei.

5. Domeniul de aplicare a procedurii

- 5.1. Procedura se aplica în toate secțiile și compartimentele din Spitalul de Pneumoftiziologie Galați.
- 5.2. Precauțiunile standard sunt măsuri minime obligatorii pentru tot personalul pentru prevenirea și limitarea infecțiilor asociate asistenței medicale.

6. Documente de referință (reglementări) aplicabile activității procedurate:

- ✓ Hotărârea Guvernului nr. 243/2013 privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă pentru prevenirea rănilor provocate de obiecte ascuțite în activitățile din sectorul spitalicesc și cel al asistenței medicale;
- ✓ Ordin M.S. nr. 1101/2016 privind aprobarea normelor de supraveghere, prevenire și control a infecțiilor asociate asistenței medicale în unitățile sanitare;
- ✓ Ordinul M.S. 961/2016 pentru aprobarea Normelor tehnice privind curățarea, dezinfecția și sterilizarea în unitățile sanitare publice și private, tehnicile de lucru și interpretare pentru testele de evaluare a eficienței procedurii de curățenie și dezinfecție, procedurilor recomandate pentru dezinfecția mâinilor, în funcție de nivelul de risc, metodelor de aplicare a dezinfectantelor chimice în funcție de suportul care urmează să fie tratat și a metodelor de evaluare a derulării și eficienței

7. Definiții și abrevieri ale termenilor utilizați în procedura operațională:

7.1. Definiții ale termenilor

-

7.2. Abrevieri ale termenilor

Nr. crt.	Abrevierea	Termenul abreviat
1.	C.M.	Comisia de Monitorizare
2.	CPIAAM	Compartimentul de Prevenire a Infecțiilor Asociate Asistenței Medicale

SPITALUL DE PNEUMOTIZIOLOGIE GALAȚI	PROCEDURĂ OPERATIONALĂ	Ediția II Nr. de ex. 1
		Revizia - Nr. de ex.
	RESPECTAREA PRECAUȚIUNILOR UNIVERSALE	Pagina 5 din 12
	FO-CPIAAM-11	Exemplar nr. 1

8. Descrierea procedurii

8.1. Concepte și reguli de baza

CONCEPTE:

- sângele și alte fluide biologice și țesuturile ale tuturor pacienților se consideră a fi potențial infectate cu HIV, VHB, VHC și alți agenți microbieni cu cale de transmitere parenterală (sanguină)
- toți pacienții se consideră potențial infectați cu HIV, VHB, VHC sau cu alți agenți microbieni cu cale de transmitere sanguină, deoarece cei mai mulți dintre purtătorii de HIV, VHB, VHC și alți agenți microbieni sunt asimptomatici și nu-și cunosc propria stare de portaj;

REGULI DE BAZA:

- Consideră toți pacienții potențial infectați;
- Consideră că sângele, alte fluide biologice și țesuturile sunt contaminate cu HIV, HBV, HCV etc.
 - Sânge și derivate de sânge
 - lichid amniotic, lichid pericardic, lichid peritoneal, lichid pleural, lichid sinovial, lichid cefalo-rahidian;
 - spermă, secreții vaginale;
 - țesuturi;
 - orice alte fluide organice vizibil contaminate cu sânge;
- Consideră că acele și alte obiecte folosite în practica medicală sunt contaminate după utilizare.

8.2. Descrierea modului de lucru

PRECAUȚII STANDARD (P.S.) înseamnă:

- Utilizarea echipamentului de protecție adecvat complet și corect.
 - Spălarea și dezinfectia mâinilor
 - Prevenirea accidentelor și altor tipuri de expunere profesională.
- Echipamentul de protecție constituie bariera între lucrător și sursa de infecție, utilizată în timpul activităților care presupun risc de infecție.

Categoriile de bariere utilizate pentru aplicarea precauțiilor universale:

- Mănușile:** se utilizează în următoarele situații:
 - anticiparea contactului mâinilor cu sânge, lichide biologice contaminate, alte lichide biologice cu urme vizibile de sânge, țesuturi umane;
 - abord venos sau arterial;
 - recoltare de LCR;
 - contact cu pacienți care sângerează, au plăgi deschise, escare de decubit, alte leziuni cutanate;
 - manipularea, după utilizare a instrumentarului contaminat, în vederea curățirii, decontaminării.

Tipuri de mănuși:

- de unica folosință, sterile:
 - chirurgie, examinare internă,

SPITALUL DE PNEUMOTIZIOLOGIE GALAȚI Compartimentul de prevenire a infecțiilor asociate asistenței medicale	PROCEBURĂ OPERATIONALĂ	Ediția II Nr. de ex. 1
		Revizia - Nr. de ex.
	RESPECTAREA PRECAUȚIUNILOR UNIVERSALE PO-CPIAAM-11	Pagina 6 din 12
		Exemplar nr. 1

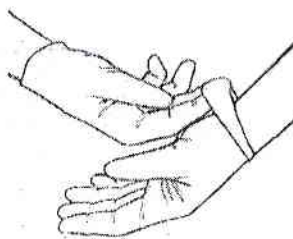
- intervenții care implică un contact cu regiuni ale corpului în mod normal sterile; (uneori sunt necesare mănuși duble);
- abord vascular prin puncție, puncții lombare, pleurale, peritoneale etc.;
- tegumentele pacientului cu soluții de continuitate;
- manipularea unor materiale biologice potențial contaminate care nu trebuie să fie contaminate suplimentar;
- schimbarea pansamentelor
- **nesterile curate:**
 - examinări curente, care implică un contact cu pielea și mucoasele integre
 - manipularea de materiale contaminate;
 - curățenie,
 - îndepărtare de produse biologice contaminate;
- **nesterile de uz general, menaj, de cauciuc:**
 - activități de întreținere, care implică un contact cu sânge și alte produse biologice considerate a fi contaminate;
 - colectare materiale contaminate, curățire și decontaminare instrumentar, material moale, suprafețe contaminate.
 - manipularea de materiale contaminate; curățenie, îndepărtare de produse biologice

Mod de folosire:

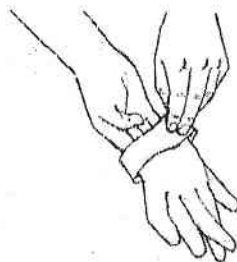
- mănușile se schimbă după fiecare pacient;
- după folosire se spală mai întâi mâinile protejate cu mănuși, după care acestea se îndepărtează,

Tehnica de scoatere a mănușilor:

- prindem marginea primei mănuși prin exterior și o scoatem de pe mână aruncând-o în containerul pentru colectarea materialelor infectate

- prinzând cealaltă mănușă cu mâna liberă prin interior, o scoatem cu grijă și aruncând-o în același container.

SPITALUL DE PNEUMOFIZIOLOGIE GALAȚI Compartimentul de prevenire a infecțiilor asociate asistenței medicale	PROCEDURĂ OPERATIONALĂ	Ediția II Nr. de ex. 1
		Revizia - Nr. de ex.
	RESPECTAREA PRECAUȚIUNILOR UNIVERSALE PO-CPIAAM-11	Pagina 7 din 12
		Exemplar nr. 1

- după îndepărtarea mănușilor mâinile se spală din nou, 10 - 15 secunde, chiar dacă mănușile nu prezintă semne vizibile de deteriorare în timpul activității încheiate;
- mănușile de unică utilizare nu se reutilizează, deci nu se curăță, ne se dezinfectează;
- mănușile de uz general se pot decontamina și reutiliza, dacă nu prezintă semne de deteriorare (perforare, îmbătrânire cauciuc etc.)

Halatele: sunt obligatorii în timpul tuturor activităților din unitățile medicale. Ele trebuie să acopere complet îmbrăcămintea de stradă pentru a fi eficiente. Se pot folosi și bluze cu fustă, respectiv bluza și pantalon. Indiferent de materialele din care sunt confecționate piesele de echipament de protecție se spală la spălătoria spitalului.

Bonetele: simple (textile), sau impermeabile, protejează părul de contaminare

Șorțurile impermeabile: completează portul halatelor atunci când se anticipează producerea de stropi, picături, jeturi cu produse biologice potențial contaminate, protejând tegumentele personalului medical din:

- laboratoare;
- explorări bronhoscopice,
- puncții pleurale, lombare

Masca: protejează tegumentele feței, mucoasele bucală, nazală ale personalului medical.

Protectoarele faciale: (vizieră) protejează tegumentele feței și gâtului, mucoasele bucală, nazală, oculară.

Ochelarii: protejează mucoasa oculară

Cizmele de cauciuc: protejează picioarele de umezeală și de contactul cu fluide biologice. Sunt obligatorii în sectoarele Blocului alimentar și în cel al Blocului spalatorie.

2. **Spălarea mâinilor** și a altor părți ale tegumentelor este cel mai important și uneori singurul mod de prevenire a contaminării și diseminării agenților microbieni. Condiția unei spălări eficiente este existența unor unghii îngrijite, tăiate scurt;

a. Când se spală mâinile?

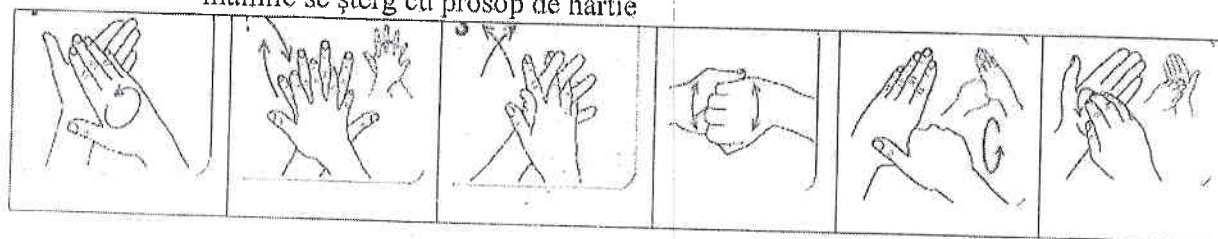
- la intrarea în serviciu și la părăsirea locului de muncă;
- la intrarea și la ieșirea din salonul de bolnavi;
- înainte și după examinarea fiecărui bolnav; atenție bolnavii cu mare receptivitate;
- înainte și după aplicarea unui tratament;
- înainte și după efectuarea de investigații și proceduri invazive;
- după scoaterea mănușilor de protecție;
- după scoaterea măștii folosită la locul de muncă;
- înainte de prepararea și distribuirea alimentelor și a medicamentelor administrate per os;

SPITALUL DE PNEUMFTIZIOLOGIE GALAȚI Compartimentul de prevenire a infecțiilor asociate asistenței medicale	PROCEDURĂ OPERATIONALĂ	Ediția II Nr. de ex. 1
		Revizia - Nr. de ex.
	RESPECTAREA PRECAUȚIUNILOR UNIVERSALE PO-CPIAAM-11	Pagina 8 din 12
		Exemplar nr. 1

- după folosirea batistei;
 - după folosirea toaletei;
 - după trecerea mâinii prin păr;
 - după activități administrative, gospodărești.
- b. Cum se spală mâinile:
- Se îndepărtează bijuteriile (inele, brățări), ceasurile;
 - Se utilizează de apă curentă și săpun pentru spălarea obișnuită;
 - Se fac două săpuniri consecutive;
 - utilizarea de antiseptice ca înlocuitor al spălării este permisă în cazuri de urgență, dar nu de rutină;

Tehnica spălării pe mâini:

- se udă bine mâinile pe ambele fețe cu apă caldă
- se pune în palme săpun lichid 1-2 ml
- se freacă palmele una de alta pentru întinderea săpunului
- se spală spațiile interdigitale
- se spală dosul mâinii
- se spală zona unghiilor
- se spală prin rotație degetul mare
- se spală podul palmei
- mâinile se clătesc cu apă curentă din abundență
- mâinile se șterg cu prosop de hârtie

- c. Dezinfecția mâinilor: spălarea este completată de dezinfecția mâinilor, dar niciodată dezinfecția nu înlocuiește spălarea!

Dezinfecția mâinilor este obligatorie în situațiile următoare:

- înainte și după manipularea bolnavilor septici, a bolnavilor contagioși și a celor cu imunodepresie severă;
- înainte și după efectuarea tratamentelor parenterale (în abordurile vasculare și efectuarea de puncții lombare, pleurale, etc. este obligatoriu portul mănușilor),
- la schimbarea pansamentelor, termometrizare intrarectală, clisme,
- după efectuarea toaletei bolnavului la internare;
- după manipularea și transportul cadavrelor;

SPITALUL DE PNEUMFTIZIOLOGIE GALAȚI Compartimentul de prevenire a infecțiilor asociate asistenței medicale	PROCEDURĂ OPERATIONALĂ	Ediția II Nr. de ex. 1
		Revizia - Nr. de ex.
	RESPECTAREA PRECAUȚIUNILOR UNIVERSALE PG-CPIAAM-11	Pagina 9 din 12
		Exemplar nr. 1

- înainte și după efectuarea examenelor și tratamentelor și după orice fel de manevră care implică abordarea sau producerea unor soluții de continuitate.

3. Prevenirea accidentelor:

Tipuri de expunere profesională:

Prin inoculări percutane: înțepare, tăiere sau prin contaminarea tegumentelor care prezintă soluții de continuitate sau prin contaminarea mucoaselor în timpul:

- efectuării de manopere medicale invazive cu ace și instrumente ascuțite;
- manipulării de produse biologice potențial contaminate;
- manipulării instrumentarului și a altor materiale sanitare, după utilizarea în activități care au dus la contaminarea cu produse biologice potențial infectate.
- prin intermediul:
 - instrumentelor ascuțite;
 - materialului moale contaminat;
 - suprafețelor contaminate,
 - altor materiale contaminate utilizate în activitatea din unitățile sanitare;
 - reziduurilor din activitatea medicală;

Metode de prevenire:

La manipularea de obiecte ascuțite:

- reducerea de manevre parenterale la minimum necesar;
- colectarea imediat după utilizare în containere rezistente la înțepare și tăiere, amplasate la îndemână și marcate corespunzător conform reglementărilor MS pentru:
- evitarea recapșonării, îndoirii, ruperii acelor utilizate.
- de evitat scoaterea acelor din seringile de uz unic cu mâna dacă containerele din material plastic nu sunt prevăzute cu dispozitive sigure de scoatere a acelor.

La manipularea de lenjerie:

- manipularea lenjeriei contaminate cu sânge și alte produse biologice potențial contaminate cât mai puțin posibil;
- sortare și prelucrare cu echipament de protecție potrivit, în spațiul special destinat din incinta spălătoriei;
- colectare în saci impermeabili, la nevoie dubli, marcați în mod corespunzător
- evitarea păstrării lor îndelungate, înainte de prelucrare;
- asigurarea unui ciclu corect și complet de prelucrare a lenjeriei: decontaminare, spălare.

La manipularea ustensilelor de curățenie și decontaminare:

- folosirea mănușilor la îndepărtarea urmelor de sânge, alte lichide biologice sau țesuturi;
- decontaminarea inițială cu substanțe clorigene, îndepărtarea cu hârtie absorbantă care se colectează în containere de carton galbene marcate prevăzute cu saci de plastic;
- folosirea de tehnici standard în vederea efectuării curățeniei, sterilizării, decontaminării echipamentului medical, a pavimentelor, pereților, mobilierului, veselei, sticlăriei, tacâmurilor, conform reglementărilor în vigoare.

La manipularea de reziduuri infectante:

SPITALUL DE PNEUMFTIZIOLOGIE GALAȚI	PROCEDURĂ OPERATIONALĂ	Ediția II Nr. de ex. 1
		Revizia - Nr. de ex.
Compartimentul de prevenire a infecțiilor asociate asistenței medicale	RESPECTAREA PRECAUȚIUNILOR UNIVERSALE	Pagina 10 din 12
	PO-CPIAAM-II	Exemplar nr. 1

- neutralizare prin ardere sau autoclavare a deșeurilor medicale periculoase
- colectare în recipiente impermeabile, marcate pentru diferențierea clară prin culoare și etichetare.

Respectarea regulilor de igiena personală:

- spălarea mâinilor
- spălarea altor părți ale corpului care au venit în contact cu produse biologice potențial contaminate sau cu materiale potențial contaminate;
- evitarea activităților cu risc de expunere:
 - existența de leziuni cutanate;
 - prezența unui deficit imunitar;
 - graviditate;
 - asistența de urgență
- acoperirea oricăror tăieturi sau zgârieturi cu plasturi impermeabili.

8.3. Resurse necesare

8.3.1. Resurse materiale-logistică specificate în procedură

8.3.2. Resurse umane-personalul/funcțiile nominalizate la pct. 9.

8.3.3. Resurse financiare- încadrare în BVC

9. Responsabilități și răspunderi în derularea activității

Comitetul director al spitalului:

- se asigură de îmbunătățirea continuă a dotării tehnico-materiale necesare evitării sau diminuării riscurilor;
- asigură achiziția de servicii pentru testarea eșantioanelor de sânge provenite de la pacientul-sursă și persoana expusă accidental la produse biologice, în funcție de antecedentele cunoscute ale fiecăruia. Testele efectuate sunt: AgHBs, antiHBs, antiHBc, antiVHC, test HIV;
- asigură achiziția de servicii pentru evaluarea persoanei expuse accidental la spitalul de boli infecțioase în vederea unui consult interdisciplinar;
- asigură achiziția de vaccin antihepatită B, în cazul în care persoana expusă nu are marker care să indice faptul că a fost vaccinată sau a trecut prin boală;

Managerul:

- răspunde de asigurarea bugetară și achiziția de bunuri și servicii aferente activităților cuprinse în planul anual aprobat pentru supravegherea, prevenirea și limitarea infecțiilor asociate asistenței medicale;
- analizează și decide soluții de rezolvare, după caz, alocare de fonduri ca urmare a sesizărilor serviciului/compartimentului specializat, în situații de risc sau focar de infecție asociate asistenței medicale;
- angajează unitatea pentru contractarea unor servicii și prestații de specialitate;

Directorul medical:

- răspunde de implementarea și respectarea precauțiilor standard și specifice la nivelul unității sanitare;

SPITALUL DE PNEUMOTIZIOLOGIE GALAȚI Compartimentul de prevenire a infecțiilor asociate asistenței medicale	PROCEDURĂ OPERATIONALĂ	Ediția II Nr. de ex. 1
		Revizia - Nr. de ex.
	RESPECTAREA PRECAUȚIUNILOR UNIVERSALE PO-CPIAAM-11	Pagina 11 din 12
		Exemplar nr. 1

- răspunde de comportamentul igienic al personalului din subordine, de respectarea regulilor de tehnică aseptică de către acesta;
- instruieste asistentele-șefe asupra echipamentului de protecție și comportamentului igienic, precum și asupra respectării normelor de tehnică aseptică și propune măsuri disciplinare în cazurile de abateri;
- organizează și răspunde de igienizarea ținutelor de spital pentru întreg personalul implicat în îngrijirea pacienților, în mod gratuit și obligatoriu.

Directorul economic/financiar-contabil:

- răspunde de planificarea bugetară în conformitate cu planul de activitate aprobat;
- răspunde de asigurarea întocmai și la timp a necesarului de materiale și consumabile necesare implementării procedurilor și protocoalelor de limitare a infecțiilor asociate asistenței medicale.

Medicul șef de secție:

- organizează, controlează și răspunde pentru derularea activităților proprii secției, conform planului anual de supraveghere și limitare a infecțiilor asociate asistenței medicale din unitatea sanitară;
- răspunde de efectuarea de către asistenta șefă de secție a triajului zilnic al personalului din subordine și declararea oricărei suspiciuni de boală transmisibilă către compartimentul de prevenire a infecțiilor asociate asistenței medicale;
- răspunde de elaborarea procedurilor și protocoalelor de prevenire și limitare a infecțiilor asociate asistenței medicale pe secție.

Medicul curant:

- răspunde de protejarea propriilor pacienți de alți pacienți infectați sau de personalul care poate fi infectat
- răspunde de consilierea pacienților, vizitatorilor și a personalului în legătură cu procedurile de prevenire a transmiterii infecțiilor;

Compartimentul prevenirea infecțiilor asociate asistenței medicale:

- coordonează aplicarea precauțiilor specifice în cazul depistării colonizărilor/infecțiilor cu germeni multiplerezistenți la pacienții internați;
- supraveghează și controlează buna funcționare a procedurilor de sterilizare și menținere a sterilității pentru instrumentarul și materialele sanitare care sunt supuse sterilizării;
- supraveghează și controlează activitatea de triere, depozitare temporară și eliminare a deșeurilor periculoase rezultate din activitatea medicală;
- organizează, supraveghează și controlează respectarea circuitelor funcționale ale unității, circulația pacienților și vizitatorilor, a personalului și, după caz, a studenților și elevilor din învățământul universitar, sau postliceal;

Laboratorul spitalului:

- șeful laboratorului răspunde de elaborarea manualului de biosiguranță al laboratorului, utilizând recomandările din Ghidul național de biosiguranță pentru laboratoarele medicale (cea mai recentă ediție), în scopul evitării contaminării personalului și a mediului;

SPITALUL DE PNEUMFTIZIOLOGIE GALAȚI Compartimentul de prevenire a infecțiilor asociate asistenței medicale	PROCEDURĂ OPERATIONALĂ	Ediția II Nr. de ex. 1
		Revizia - Nr. de ex.
	RESPECTAREA PRECAUȚIUNILOR UNIVERSALE PO-CPIAAM-11	Pagina 12 din 12
		Exemplar nr. 1

- șeful laboratorului răspunde de întocmirea și derularea programului de instruire a personalului din subordine în domeniul specific al prevenirii și limitării infecțiilor asociate asistenței medicale;

Asistenta șefă de secție:

- răspunde de aplicarea precauțiilor standard și specifice de către personalul secției;
- răspunde de comportamentul igienic al personalului din subordine, de respectarea regulilor de tehnică aseptică de către acesta;
- instruește personalul din subordine privind autodeclararea îmbolnăvirilor și urmărește aplicarea acestor măsuri;
- instruește și supraveghează personalul din subordine asupra măsurilor de igienă care trebuie respectate de vizitatori și personalul spitalului (portul echipamentului, evitarea aglomerării în saloane);
- controlează și instruește personalul din subordine asupra echipamentului de protecție și comportamentului igienic, precum și asupra respectării normelor de tehnică aseptică și propune directorului de îngrijiri măsuri disciplinare în cazurile de abateri;

Asistenta medicală responsabilă de salon:

- se familiarizează cu practicile de prevenire a apariției și răspândirii infecțiilor și aplicarea practicilor adecvate pe toată durata internării pacienților;
- menține igiena, conform politicilor spitalului și practicilor de îngrijire adecvate din salon;
- limitează expunerea pacientului la infecții provenite de la vizitatori, personalul spitalului, alți pacienți sau echipamentul utilizat pentru diagnosticare;
- participă la pregătirea personalului;

Valorificarea rezultatelor activității:

- stabilește măsuri minime obligatorii pentru prevenirea și limitarea infecțiilor asociate asistenței medicale pentru eliminarea riscului de transmiterii infecțiilor.

Indicatori de monitorizare

Indicator si metoda de calcul	Perioada de monitorizare	Responsabil
Instruirea personalului medico-sanitar și de îngrijire-întreținere cu privire la aceasta procedură	anual	Coord. CPIAAM

10 Anexe, înregistrări, arhivări:

Anexa 1 – Lista de difuzare

Anexa 2 – Tabel de luare la cunostinta și de instruire

Anexa 3 - Fișa de expunere profesională la produse biologice